

Sygn. akt I ACa 177/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Machnij
Sędziowie:	SA Barbara Lewandowska SA Małgorzata Zwierzyńska (spr.)
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Kisicka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R.

o ustalenie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 7 listopada 2014 r. sygn. akt XV C 369/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn.akt I ACa 177/15

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 7 listopada 2014 r. oddalił powództwo A. S. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. o ustalenie nieważności uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie w dniach 9 - 11 kwietnia 2013r., (punkt I), oraz nie obciążył powoda kosztami postępowania (punkt II).

W piśmie z dnia 21 maja 2013r. (k. 16) powód sprecyzował żądanie pozwu, wnosząc o w tym uchwały nr (...) w sprawie zatwierdzenia porządku Obrad Walnego Zgromadzenia, nr (...) w sprawie zatwierdzenia protokołów obrad Walnego Zgromadzenia, nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółdzielni i podziału nadwyżki bilansowej za rok 2012, nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółdzielni za rok 2012, nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Zarządu za rok 2012, nr (...) w sprawie udzielenia absolutorium J. C., nr(...)

w sprawie udzielenia absolutorium E. P., nr (...) w sprawie udzielenia absolutorium Z. A., nr(...) w sprawie wyboru delegata Spółdzielni na (...), nr (...) w sprawie wyboru zastępcy delegata Spółdzielni na (...), nr (...) w sprawie zmiany § 71 pkt 2 pkt 2 statutu pozwanej, nr(...) w sprawie nowelizacji Statutu w § 49 ust. 2 i § 51 ust. 2 oraz nr (...) w sprawie wykreślenia zapisów § 69 pkt 7 Statutu.

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 7 listopada 2014 r. oddalił powództwo (punkt I) oraz nie obciążył powoda kosztami postępowania (punkt II).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Powód A. S. jest członkiem pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R..

W dniu 22 marca 2013 r. członkowie pozwanej spółdzielni przedłożyli 28 projektów uchwał celem poddania ich pod głosowanie podczas obrad Walnego Zgromadzenia. Projekty uchwał dotyczyły : zobowiązania Rady Nadzorczej oraz Zarządu do zmiany formy, treści i dotychczasowej zasady finansowania dwutygodnika SM (...) i (...) z opłat eksploatacyjnych; w sprawie ustalenia wysokości diet dla członków Rady Nadzorczej SM (...) w R. w sprawie zmiany § 68 pkt 10 Statutu, odwołania członków Rady nadzorczej SM (...) w R. wybranej przez walne Zgromadzenie w dniach od 5 kwietnia 2011r. do dnia 11 kwietnia 2011r. na kadencję 2011 - 2014r.; w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału nadwyżki bilansowej za 2012r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Rady nadzorczej za 2012r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Zarządu Spółdzielni za 2012r. i udzielenia absolutorium członkom Zarządu; w sprawie nakazania Zarządowi pozwanej natychmiastowego udostępnienia numerów kodów wejściowych do drzwi klatek schodowych umożliwiających pracownikom Poczty Polskiej dotarcie do skrzynek pocztowych euro oraz mieszkań w celu dostarczenia wszelkich przesyłek adresowanych do członków; w sprawie ujawnienia w rocznych sprawozdaniach finansowych wysokości funduszu płac z uwzględnieniem zarządu, głównego księgowego, radcy prawnego, rady nadzorczej oraz poszczególnych grup pracowniczych, wysokości kosztów wydania (...), wynagrodzenia kolegium redakcyjnego; w sprawie uporządkowania ksiąg wieczystych założonych dla jednobudynkowych nieruchomości w związku z ustanowieniem odrębnej własności lokali mieszkalnych; w sprawie publikowania także na stronach internetowych SM (...) protokołów z posiedzeń Zarządu i Rady Nadzorczej z wyłączeniem części niejawnych dotyczących tajemnicy handlowej; w sprawie wykreślenia ze Statutu § 64 ust. 1, § 65 ust. 6 ppkt 3; w sprawie zmiany § 71 pkt 2 ppkt 2 Statutu; w sprawie zobowiązania Rady nadzorczej Spółdzielni do uchwalenia regulaminu ustalenia udziału członków Spółdzielni w pożytkach i innych przychodach z własnej działalności gospodarczej Spółdzielni; w sprawie określenia i monitorowania stanu technicznego budynków; w sprawie zmiany § 79 pkt 3 Statutu; nowelizacji Statutu w § 49 ust. 2 i § 51 ust. 2; w sprawie zmiany § 73 pkt 4 Statutu; w sprawie wysokości zarobków członków Zarządu; w sprawie obowiązku przeprowadzenia konsultacji - referendum; w sprawie wprowadzenia do wykazu opłat czynszowych pozycji „Fundusz Remontowy”; w sprawie wykreślenia ze Statutu treści § 95 pkt 3 i 4; w sprawie upoważnienia członka SM do otrzymania w jednym egzemplarzu dokumentów przez siebie żądanych; w sprawie gospodarowania majątkiem władz; w sprawie nowelizacji Statutu w § 69 pkt 2, § 72 pkt 1, 4, 5, 6, § 73 pkt 2 i 3, § 74 pkt 1, 2, 4, 5, 5, 7, 11, 12 i 13, § 75 pkt 3; w sprawie uzupełnienia treści § 10 pkt 1 ppkt 9 Statutu; w sprawie wyboru Prezydium; w sprawie jedności zarobków członków Zarządu; w sprawie wykreślenia zapisów § 69 pkt 7 Statutu; w sprawie Regulaminu obrad Walnego Zgromadzenia.

Pozwana w R. w formie pisemnej dokonała zawiadomienia, że w dniach 9 - 11 kwietnia 2013 r. odbędzie się Walne Zgromadzenie, w treści którego wskazała porządek obrad, zawierający 13 pozycji. W zawiadomieniu wskazano, że komplet materiałów na Walne Zgromadzenie będzie wyłożony w sali konferencyjnej w biurze Spółdzielni w R. przy ul. (...) od dnia 26 marca 2013r.

W pierwszym porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielnia Mieszkaniowa wskazała otwarcie Walnego Zgromadzenia, przyjęcie porządku obrad Walnego Zgromadzenia, wybór komisji skrutacyjnej, przyjęcie protokołów obrad Walnego Zgromadzenia odbytego w dniach 17-20 kwietnia 2012 r., sprawozdanie komisji skrutacyjnej, sprawozdanie Rady Nadzorczej spółdzielni za rok 2012 wraz z omówieniem ustaleń zawartych w liście polustracyjnym z lustracji pełnej za lata 2009 - 2011 i działalności inwestycyjnej za lata 2011 - 2012 oraz przedstawienie stosownych

wniosków, przedstawienie bilansu i raportu biegłego rewidenta w zakresie sprawozdania finansowego za rok 2012, sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 2012, dyskusję dotyczącą bilansu oraz sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej spółdzielni za rok 2012, przedstawienie przez prezydium uchwał : w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału nadwyżki bilansowej za 2012r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Rady Nadzorczej za 2012r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Zarządu spółdzielni za 2012r. i udzielenia absolutorium członkom Zarządu, omówienie zagadnień związanych z (...) oraz podjęcie uchwał o wyborze delegata SM (...) na Zjazd oraz jego zastępcy, dyskusję i zamknięcie obrad.

Pozwana w formie pisemnej dokonała zawiadomienia, że w dniach 9, 10 i 11 kwietnia 2013r. odbędzie się Walne Zgromadzenie w (...), w treści którego wskazała uzupełniony porządek obrad, zawierający 15 pozycji. W zawiadomieniu wskazano, że komplet materiałów na Walne Zgromadzenie będzie wyłożony w sali konferencyjnej w biurze Spółdzielni. W porządku obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielnia Mieszkaniowa wskazała otwarcie Walnego Zgromadzenia i powołanie Prezydium, przyjęcie porządku obrad Walnego Zgromadzenia, wybór Komisji Skrutacyjnej, przyjęcie protokołów obrad Walnego Zgromadzenia odbytego w dniach 17-20 kwietnia 2012 r., sprawozdanie komisji skrutacyjnej, sprawozdanie Rady Nadzorczej spółdzielni za rok 2012 wraz z omówieniem ustaleń zawartych w liście polustracyjnym z lustracji pełnej za lata 2009 - 2011 i działalności inwestycyjnej za lata 2011 - 2012 oraz przedstawienie stosownych wniosków, przedstawienie bilansu i raportu biegłego rewidenta w zakresie sprawozdania finansowego za rok 2012, sprawozdanie z działalności Zarządu za rok 2012, dyskusję dotyczącą bilansu oraz sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej spółdzielni za rok 2012, przedstawienie przez prezydium uchwał : w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego i podziału nadwyżki bilansowej za 2012 r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Rady Nadzorczej za 2012 r., w sprawie przyjęcia sprawozdania Zarządu Spółdzielni za 2012r. i udzielenia absolutorium członkom Zarządu, omówienie zagadnień związanych z (...) oraz podjęcie uchwał o wyborze delegata SM (...) na Zjazd oraz jego zastępcy, omówienie materiałów zgłoszonych przez członków Spółdzielni z wnioskami o zamieszczenie ich w porządku obrad Walnego Zgromadzenia wraz z uzasadnieniem odmowy ich uwzględnienia, omówienie i podjęcie uchwał wniesionych przez członków Spółdzielni w sprawie zmiany § 71 pkt 2 pkt 2 statutu pozwanej, nr (...) w sprawie nowelizacji Statutu w § 49 ust. 2 i § 51 ust. 2 oraz nr (...) w sprawie wykreślenia zapisów § 69 pkt 7 Statutu, dyskusję i zamknięcie obrad.

Pozostałe projekty nie zostały wprowadzone do porządku obrad. Wyczerpujące uzasadnienie odmowy umieszczenia projektów uchwał w porządku obrad znalazło się w czasopiśmie „(...)”. Podczas obrad Walnego Zgromadzenia w punkcie 12 porządku obrad dokonano omówienia materiałów zgłoszonych przez członków pozwanej wraz z wnioskami o zamieszczenie ich w porządku obrad Walnego Zgromadzenia wraz z uzasadnieniem odmowy ich uwzględnienia.

Pozwana o terminie, miejscu i szczegółowym porządku obrad Walnego Zgromadzenia po wprowadzeniu zmian powiadomiła swoich członków poprzez złożenie informacji w siedzibie spółdzielni, wywieszenie jej na tablicach ogłoszeń w spółdzielni i (...), zamieszczenie na stronie internetowej oraz na klatkach schodowych. Dodatkowo informacja o terminie poszczególnych części Walnego Zgromadzenia z zamieszczonym porządkiem obrad po wprowadzonych zmianach oraz wykazem zgłoszonych projektów uchwał zamieszczona została w biuletynie (...), który jest doręczany wszystkim członkom pozwanej przez włożenie ich do skrzynek pocztowych.

Uchwałą z dnia 25 lutego 2013 r. nr (...) Rada Nadzorcza pozwanej dokonała podziału Walnego Zgromadzenia na III części, a uchwałą nr (...) Walnego Zgromadzenia pozwanej z dnia 9 - 11 kwietnia 2013 r. zatwierdzono porządek obrad Walnego Zgromadzenia.

W dniach 9 - 11 kwietnia 2013r. Walne Zgromadzenie pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej podjęło uchwały:

- nr (...) w sprawie zatwierdzenie protokołów z obrad Walnego Zgromadzenia Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. odbytego w dniach 17-20.04.2012r., Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i(...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);

- nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego Spółdzielni za rok 2012r. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie przyjęcia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółdzielni za rok 2012r. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Spółdzielni za rok 2012. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu J. C.. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu E. P.. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw(...);
- nr (...) w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Z. A.. Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie wyboru delegata SM (...) na (...). Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało (...), przeciw (...);
- nr (...) w sprawie wyboru zastępcy delegata SM (...) na (...). Za uchwałą w I części głosowało (...) członków uprawnionych do głosowania, przeciwko było (...), w II części za głosowało (...) i (...) przeciw, w III części za głosowało(...), przeciw(...).

Uchwały nr (...), (...) i (...), które zostały przedłożone przez członków pozwanej Spółdzielni nie zyskały akceptacji uczestników Walnego Zgromadzenia, co zostało stwierdzone w protokołach komisji skrutacyjnej oraz w protokole Prezydium.

Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Wskazał, iż ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych z dnia 15 grudnia 2000r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. 2013, poz. 1222) nie zawiera własnej regulacji w zakresie stwierdzenia nieważności i uchylenia uchwał organów spółdzielni, zatem w tej kwestii zastosowanie będą miały przepisy art. 42 ustawy Prawo spółdzielcze, zgodnie z którym uchwała sprzeczna z ustawą jest nieważna, a uchwała sprzeczna z postanowieniami statutu bądź dobrymi obyczajami lub godząca w interesy spółdzielni albo mająca na celu pokrzywdzenie jej członka może być zaskarżona do sądu.

W myśl art. 8³ pkt 6 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych o czasie, miejscu i porządku obrad walnego zgromadzenia lub jego części zawiadamia się wszystkich członków na piśmie co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia walnego zgromadzenia lub jego pierwszej części. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad oraz informację o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad oraz informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami.

Zgodnie z § 72 pkt 1 i 2 statutu pozwanej o miejscu, czasie i porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub jego części zawiadamia się wszystkich członków na piśmie co najmniej 21 dni przed terminem posiedzenia Walnego Zgromadzenia lub jego pierwszej części. Zawiadomienie powinno zawierać czas, miejsce, porządek obrad oraz

informacje o miejscu wyłożenia wszystkich sprawozdań i projektów uchwał, które będą przedmiotem obrad oraz informację o prawie członka do zapoznania się z tymi dokumentami; Walne Zgromadzenie może podejmować uchwały jedynie w sprawach objętych porządkiem obrad podanym do wiadomości członków w terminach i w sposób określony statutem. Z § 72 pkt 7 wynika, że Zarząd jest zobowiązany do przygotowania pod względem formalnym i przedłożenia pod głosowanie na Walnym Zgromadzeniu projektów uchwał i poprawek zgłoszonych przez członków spółdzielni.

Sąd pierwszej instancji uznał, że Walne Zgromadzenie zostało zwołane w sposób zgodny z prawem i statutem. Członkowie pozwanej byli w sposób wyczerpujący poinformowani o planowanym terminie, miejscu oraz przebiegu walnego zgromadzenia, uchwały, które zostały podjęte podczas Walnego Zgromadzenia, objęte były porządkiem obrad.

Dalej Sąd Okręgowy wskazał, że zaskarżającemu uchwałę przysługuje roszczenie o stwierdzenie nieważności tej uchwały, gdy zarzuca, że jest ona niezgodna z prawem, lub roszczenie o uchylenie uchwały, gdy zarzuca, że narusza ona interes prawny albo uprawnienia osoby zainteresowanej. Mając na uwadze żądanie strony powodowej zmierzające do stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał Sąd Okręgowy uznał, że zachodzi potrzeba omówienia i wskazania różnic co do przesłanek roszczeń, z jakimi może wystąpić strona zaskarżająca uchwałę .

Odwołując się do uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 stycznia 2009r. (I ACa 681/08, LEX nr 677988) Sąd pierwszej instancji wskazał, że w obecnym stanie prawnym rozdzielono sądową kontrolę uchwał sprzecznych z prawem oraz uchwał sprzecznych ze statutem lub dobrymi obyczajami albo godzących w interesy spółdzielni. Powództwo o uchylenie uchwały może zostać wniesione tylko w drugiej ze wskazanych sytuacji, nie ma ono zastosowania do uchwał sprzecznych z prawem, gdyż w takim wypadku zastosowanie ma art. 189 k.p.c. i przewidziane tym przepisem powództwo o ustalenie. Zachodzi zatem konieczność rozróżniania wypadków sprzeczności uchwał z prawem oraz pozostałych rodzajów jej wadliwości określonej w art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, ponieważ jest to niezbędne do odróżnienia zakresu zastosowania powództwa o ustalenie nieważności uchwały oraz powództwa o jej uchylenie.

Tego rodzaju ocena nie nasuwa wątpliwości, gdy chodzi o wypadki sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami oraz jej godzenia w interesy spółdzielni, gdyż wówczas ważna uchwała podlega uchyleniu z powodu jej niezasadności. Więcej trudności może natomiast rodzić ocena rodzaju powództwa, jakie powinno zostać wniesione w wypadku sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu. Wśród regulacji statutowej znajdują się bowiem takie postanowienia, które są jednocześnie przedmiotem regulacji prawnej i w takim wypadku zachodzi kumulacja podstaw obu rodzajów powództw, która polega na jednoczesnej sprzeczności uchwały z prawem i statutem. Konflikt powództw jest jednak pozorny, gdyż dalej idącą wadą jest sprzeczność uchwały z prawem, a więc jej nieważność. Należy zatem przyjąć, że powództwo o uchylenie uchwały ma zastosowanie do tych wypadków sprzeczności uchwały z postanowieniami statutu, które nie są jednocześnie sprzecznością uchwały z przepisami prawa. Jeżeli natomiast taka zbieżność zachodzi, zastosowanie ma powództwo o ustalenie nieważności uchwały. Podstawą jego wniesienia nie jest wówczas art. 42 prawa spółdzielczego, lecz art. 189 k.p.c.

Powyższe argumenty upoważniają do wskazania, że nieważność uchwały może występować także w sytuacji, gdy naruszone zostały postanowienia statutu spółdzielni. W przypadku, gdy chodzi o czynność, jaką jest podejmowanie uchwał przez określony organ spółdzielni, konsekwencją niedochowania wymagań statutowych jest zwykle nieważność takiej uchwały. Taki rodzaj naruszenia postanowień statutu uzasadnia wystąpienie z powództwem o ustalenie nieważności uchwały.

W ślad za cytowanym wyrokiem Sąd pierwszej instancji stwierdził, że zasady zwoływania posiedzeń organu spółdzielni, oraz formalne reguły obowiązujące przy podejmowaniu uchwał zostały podniesione do regulacji rangi ustawowej, a w konsekwencji wprowadzają sankcję nieważności uchwał podjętych z naruszeniem tych reguł. Tego rodzaju konsekwencji nie będzie w wypadku tych postanowień statutu czy regulaminu, które zawierają uregulowanie mające wpływ na treść uchwał, a nie na warunki i sposób ich podejmowania. W związku z tym przyjmuje się, że naruszenie postanowień statutu albo regulaminu mające wpływ na treść uchwały może stanowić podstawę wytoczenia

powództwa o uchylenie uchwały na podstawie art. 42 § 3 prawa spółdzielczego, a nie powództwa o ustalenie nieważności uchwały. Jeżeli jednak równolegle zachodzi naruszenie zasad zwoływania posiedzeń, formalnych reguł obowiązujących przy podejmowaniu uchwały lub sprzeczność uchwały z przepisami prawa należy dochodzić ustalenia nieważności podjętej uchwały na podstawie art. 189 k.p.c. ; na tej podstawie można również dochodzić ustalenia nieistnienia uchwały.

Uchwała walnego zgromadzenia spółdzielni jest nieistniejąca w szczególności wtedy, gdy posiedzenie organu spółdzielni zostało samorzutnie zwołane przez grupę członków bez zachowania wymaganej procedury, uchwałę podjęto bez przewidzianego w statucie quorum albo bez wymaganej większości głosów, uchwałę podjęto w sprawie nieumieszczonej w porządku obrad, wyniki głosowania zostały sfalszowane, zastosowano przymus fizyczny wobec członków, zaprotokołowano uchwałę bez podjęcia głosowania albo treść uchwały jest niezrozumiała i nie można ustalić jej sensu w drodze wykładni. W katalogu przyczyn nieistnienia uchwały zdaniem Sądu Okręgowego nie przewiduje nieistnienia uchwały w przypadku, gdy innej uchwały, która nie dotyczy kwestii poddanej pod głosowanie, nie umieszczono w porządku obrad.

W niniejszej sprawie powód domagał się ustalenia nieistnienia, względnie stwierdzenia nieważności uchwał podjętych przez Walne Zgromadzenie w dniach 9 - 11 kwietnia 2013r. Jako podstawę wskazywał nieobjęcie porządkiem obrad wszystkich projektów uchwał przedstawionych przez członków Spółdzielni. W jego ocenie w konsekwencji nieobjęcia porządkiem obrad wszystkich projektów uchwał, wszystkie pozostałe uchwały podjęte na Walnym Zgromadzeniu są nieważne.

Sąd Okręgowy nie podzielił argumentacji powoda, bowiem brak zamieszczenia w części porządku obrad wszystkich projektów uchwał nie stanowi o nieprawidłowym zawiadomieniu wszystkich członków o mającym odbyć się posiedzeniu Walnego Zgromadzenia, a tym samym o nieważności przegłosowanych na posiedzeniu uchwał.

Powód w żaden sposób nie wykazał, aby podjęte na Walnym Zgromadzeniu uchwały w jakikolwiek sposób pozostawały w swojej treści w sprzeczności z obowiązującym porządkiem prawnym. Gdy występują nieprawidłowości proceduralne, zachodzą wówczas podstawy do kwestionowania ważności podjętych uchwał, jednakże tylko wówczas, gdy te nieprawidłowości miały wpływ na treść zaskarżonych uchwał. Powód nie wykazał, aby taki wpływ na treść uchwał miał miejsce, nie zgłosił żadnych twierdzeń, że gdyby pozwana Spółdzielnia przedstawiła projekty uchwał na Walnym Zgromadzeniu, to zaskarżone uchwały nie zostałyby podjęte lub też aby wskutek tego miały otrzymać inną treść.

Ponadto powód zarzucał, że członkowie spółdzielni nie zostali poinformowani na piśmie o porządku obrad Walnego Zgromadzenia po wprowadzeniu zmian w jego treści. W odpowiedzi na pozew pozwana przedstawiła kilka sposobów, przy wykorzystaniu których poinformowała członków o uzupełnionym porządku obrad, a które obowiązują w spółdzielni z uwagi na brak przepisów szczególnych w tym zakresie. W ocenie Sądu pierwszej instancji wskazane przez pozwaną formy zawiadomienia członków spółdzielni były dopuszczalne. I w konsekwencji Sąd ten uznał, że nie doszło w tym przypadku do naruszenia przez pozwaną przepisów o zawiadamianiu członków spółdzielni co do porządku obrad. Powód również w tym przypadku nie wykazał, czy a jeśli tak, ewentualnie jaki wpływ mogło to mieć na treść zaskarżonych przez niego uchwał, co również powoduje niezasadność powództwa w tym zakresie.

Ponadto powód podnosił, że podejrzewa sfalszowanie głosowania co do zaskarżonych uchwał i w tym zakresie zmierzał do prowadzenia określonego postępowania dowodowego. Sąd Okręgowy jednak zgodził się w tej kwestii ze stanowiskiem strony pozwanej, że postępowanie dowodowe nie służy temu, aby powód mógł poszukiwać określonych argumentów, które mógłby dodatkowo powołać przeciwko zaskarżonym uchwałam. Zatem skoro powód nie twierdził, aby zachodziły w tym zakresie jakiegokolwiek nieprawidłowości i nie przywoływał faktów na ich potwierdzenie, to brak było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego w tym kierunku.

Powód w toku postępowania podniósł dodatkowo zarzut sprzeczności podjętych przez pozwaną uchwał z art. 5 k.c. Pismo, w którym powód przedmiotowy zarzut zawarł z uwagi na to, że nie zostało wniesione z zachowaniem wszystkich wymogów formalnych zostało zwrócone. Sąd Okręgowy jednak uznał, że nawet w sytuacji, gdyby pismo niniejsze

zostało skutecznie złożone, to zarzut ten nie zasługiwałby na uwzględnienie. Powód nie wskazał na jakiegokolwiek okoliczności, które wskazywałyby na to, że zaskarżone uchwały pozostawałyby w sprzeczności z przepisem art. 5 k.c.; nie wskazał, które z zasad współżycia społecznego miały zostać naruszone przez pozwaną w wyniku podejmowanych uchwał. Poza wszystkim jednak podkreślenia wymaga, że treść art. 5 k.c. nie może stanowić podstawy powództwa, a jedynie środek obrony pozwanego przed usprawiedliwionym z innych przyczyn żądaniem powoda. Ponadto powód podnosił, że podjęte na Walnym Zgromadzeniu uchwały krzywdzą członków. Ten zarzut również został podniesiony w piśmie, które zostało zwrócone, niemniej jednak również on pozostał nieudowodniony.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy powództwo oddalił na podstawie art. 42 prawa spółdzielczego a contrario, a mając na uwadze sytuację materialną powoda Sąd uznał, iż zachodziły podstawy do odstąpienia od obciążania go kosztami postępowania. O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając go w całości i zarzucając mu :

1. nierozpoznanie istoty sporu;

2. niezgodność ustaleń faktycznych Sądu z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, pominięcie wniosków dowodowych zgłoszonych przez powoda i wydanie orzeczenia niezgodnie z żądaniem zgłoszonym w pozwie, niezastosowanie art. 6 k.c. w związku z art. 189 k.p.c. , wadliwość uzasadnienia wyroku (art. 328 k.p.c.), przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów poprzez ustalenie , iż powód nie udowodnił podstawy faktycznej swojego roszczenia (art. 233 § 1 k.p.c.);

3. naruszenie prawa procesowego, w szczególności:

a. art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sposób dowolny z wypaczeniem istotnych faktów, pominięcie dowodów zawnioskowanych przez powoda, nieuwzględnienie okoliczności wynikających z dokumentów oraz oparcie orzeczenia na podstawie przepisów niemających zastosowania w sprawie, co doprowadziło do wydania orzeczenia sprzecznego z żądaniem powoda;

b. art. 217 §2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. i art. 6 k.c. poprzez niedopuszczenie dowodów zgłoszonych przez powoda na okoliczności istotne dla sprawy, co spowodowało wypaczenie istoty przedmiotu sporu i bezzasadne oddalenie powództwa;

c. art. 316 §1 k.p.c. poprzez oparcie wyroku na stanie rzeczy nieistniejącej w chwili zamknięcia rozprawy i wydania wyroku poprzez wadliwe rozpatrzenie roszczeń składających się na ogólne żądanie pozwu;

d. art. 321 §1 k.p.c. poprzez wyrokowanie przez Sąd co do przedmiotu nieobjętego żądaniem pozwu, poprzez zmianę charakteru żądania powoda;

e. art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 328 §2 k.p.c. poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku żadnego stanowiska w stosunku do żądania zawartego w podstawie faktycznej powództwa, to jest okoliczności faktycznych przedstawionych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, co doprowadziło do braku prawidłowego uzasadnienia wyroku poprzez naruszenie gwarancji procesowych strony i prawa do rzetelnego procesu; Sąd pierwszej instancji pominął w uzasadnieniu przyczyny, dla których odmówił wiarygodności argumentom powoda zgłaszanym w pismach procesowych oraz dowodom przez niego zgłaszanym, pominął podstawy faktyczne powództwa i nie wskazał żadnych danych umożliwiających weryfikację przyjętego założenia i wnioskowania, co pozwala na stwierdzenie, że doszło do wydania orzeczenia wbrew przepisom prawa oraz wbrew żądaniu pozwu;

4. naruszenie prawa materialnego, w szczególności:

a. art. 8³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych poprzez nierozpoznanie nieprawidłowo sporządzonego porządku obrad przez pozwaną ze względu na nieumieszczenie w nim wymaganych ustawa projektów uchwał zgłoszonych przez

członków i niepoddanie tych projektów pod głosowanie na Walnym Zgromadzeniu, co narusza ustawowe uprawnienie członków i skutkuje brakiem realizacji porządku obrad;

b. art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w odniesieniu do żądania powoda, który oparł je na bezprawnych działaniach podejmowanych przez pozwaną w rażący sposób naruszając uprawnienia członków.

W oparciu o powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na jego rzecz od pozwanej kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Wniósł także o dopuszczenie dowodów zawnioskowanych przez powoda przed Sądem pierwszej instancji na okoliczność, że przedmiotem powództwa jest stwierdzenie nieważności uchwał odjętych na Walnym Zgromadzeniu pozwanej spółdzielni w dniach 9 kwietnia – 11 kwietnia 2013 r. ze względu na nieprawidłowość jego zwołania.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, co tym samym zwalnia z obowiązku ponownego ich przytaczania i w konsekwencji za nietrafny uznaje zarzut skarżącego o sprzeczności z tych ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Apelację powoda Sąd uznaje za niezasadną. Odnosząc się do jej najdalej idącego zarzutu, to jest zarzutu nierozpoznania istoty sprawy wskazać należy, iż Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w przedmiocie rozumienia pojęcia wyrażonego w art. 386 §4 k.p.c. podkreślając przede wszystkim, że rozpoznanie istoty sprawy jest pojęciem węższym niż samo rozpoznanie i rozstrzygnięcie sprawy w ogóle i oznacza ono zbadanie materialnej podstawy żądania pozwu oraz merytorycznych zarzutów pozwanego. Z kolei nierozpoznanie istoty sprawy to zaniechanie przez sąd badania tych właśnie elementów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1998 r. II CKN 897/97, OSNC 1999/1/22, wyrok z dnia 2 października 2002 r. I PKN 482/01, LEX nr 577445, postanowienie z dnia 26 listopada 2012 r. III SZ 3/12, LEX nr 1232797). Oceny, czy sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy dokonuje się na podstawie analizy żądań pozwu i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, nie zaś na podstawie ewentualnych wad postępowania wyjaśniającego (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2012 r. IV CZ156/12, LEX nr 1231340).

Z zarzutem tym nie sposób się zgodzić. Rzeczywiście Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia szeroko analizował okoliczności dotyczące podstaw ustalenia nieważności oraz nieistnienia uchwał organów spółdzielni, jednakże te teoretyczne rozważania przeniósł na grunt rozpoznawanej sprawy i odniósł się do twierdzeń powoda stanowiących faktyczną podstawę jego żądania, uznając, iż członkowie spółdzielni zostali prawidłowo powiadomieni o zmienionym porządku obrad Walnego Zgromadzenia. Sąd pierwszej instancji rozważył także zarzut powoda dotyczący sfalszowania wyników głosowania nad zaskarżonymi uchwałami, przyjmując, iż brak było podstaw do prowadzenia postępowania dowodowego w tym kierunku poprzez zobowiązanie pozwanej do złożenia wskazywanych przez powoda dokumentów.

Nietrafny jest także zarzut naruszenia art. 328 §2 k.p.c. gdyż mógłby on okazać się skuteczny jedynie wówczas, gdyby niedostatki uzasadnienia nie pozwalały w ogóle na dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia (por. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999/4/83, z dnia 26 listopada 1999 r., III CKN 460/98, OSNC2000/5/100, z dnia 5 września 2012 r., IV CSK 76/12, LEX nr 1229815).

Sytuacja taka nie zachodzi w niniejszej sprawie, gdyż Sąd meriti - jak wskazano wyżej - odniósł się do podstawy faktycznej żądania, wskazał dowody, na jakich oparł swoje rozstrzygnięcie, oraz wskazał jego podstawę prawną. Sąd Odwoławczy ma zatem możliwość przeprowadzenia kontroli instancyjnej wyroku, a dodatkowo wskazać należy, iż Sąd ten działając jako instancja merytoryczna dokonuje samodzielnej oceny poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych

pod kątem poprawności zastosowania prawa materialnego, zatem ewentualne usterki uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wpływają na ostateczną ocenę rozstrzygnięcia sprawy.

Nie sposób także zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., art. 232 k.p.c. oraz art. 6 k.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów. Skarżący stawiając taki zarzut nie wskazuje, które konkretnie dowody zostały przez Sąd meriti wadliwie ocenione, i na czym polegało uchybienie przez Sąd meriti zasadom logicznego rozumowania, co w świetle ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego nie pozwala uznać podniesionego zarzutu za uzasadniony. Przypomnieć przy tym należy, iż postawienie zarzutu naruszenia art. 233 §1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; jeżeli z materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r. sygn. IV CK 387/04, Lex nr 177263 oraz z dnia 27 września 2002 r. sygn. II CKN 817/00, Lex nr 56906).

Dodatkowo, w związku z podniesionym przez skarżącego zarzutem naruszenia art. 6 k.c. Sąd Odwoławczy wskazuje, iż przepis ten rozstrzyga o ciężarze dowodu w sensie materialnoprawnym i wskazuje, kogo obciążają skutki niewypełnienia obowiązku udowodnienia istnienia prawa. Do jego naruszenia dochodzi wówczas, gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne. Okoliczność, czy określony podmiot wywiązał się ze swojego obowiązku udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne, nie należy już do materii objętej dyspozycją art. 6 k.c., a stanowi aspekt mieszczący się w domenie przepisów procesowych (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 kwietnia 2014 r., II CSK 405/1, LEX nr 14801316).

W konsekwencji należy przyjąć, iż poprzez podniesienie zarzutu naruszenia art. 6 k.c. nie sposób zakwestionować oceny dowodów dokonanej przez sąd meriti, ani też podważyć rozstrzygnięć tego Sądu w przedmiocie poszczególnych wniosków dowodowych.

Sąd Apelacyjny zauważa przy tym, iż kwestie istotne dla rozstrzygnięcia były w zasadzie niesporne między stronami, niewątpliwie natomiast sporna była ich ocena prawna, a apelujący podnosząc zarzuty o charakterze procesowym zmierza do podważenia prawidłowości zastosowania prawa materialnego, z którym to zarzutem nie sposób się zgodzić, a co zostanie omówione w dalszej części rozważań.

Co do zarzutu naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. Sąd Odwoławczy wskazuje, iż Sąd nie może dopuścić się naruszenia tego ostatniego przepisu, który określa jedynie, jakie fakty mogą być przedmiotem dowodu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., IV CSK 5903/13, LEX nr 1467131). Ponieważ w ramach zarzutu naruszenia art. 217 § 2 k.p.c. apelujący zarzuca nieuwzględnienie jego dowodów przez Sąd Okręgowy, to wskazać należy, iż Sąd ten nie wydał żadnego postanowienia oddalającego wnioski dowodowe stron; wydaje się, iż skarżący podnosząc ten zarzut zarzuca w istocie Sądowi nieuwzględnienie jego argumentacji prawnej przedstawianej w toku procesu, te zaś kwestie wiążą się z prawidłowością zastosowania prawa materialnego.

Wbrew zarzuto, skarżącego, Sąd Okręgowy nie dopuścił się naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. ani art. 321 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy wyrokując brał pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili orzekania, nie wykraczając poza żądanie pozwu. Okoliczność, iż Sąd szeroko omówił teoretyczne zagadnienia związane z problematyką stwierdzenia istnienia czy też nieistnienia uchwały organów spółdzielni nie może być interpretowana jako wyjście ponad żądanie,

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia prawa materialnego Sąd Apelacyjny wskazuje, że zasadnie Sąd meriti uznał, iż nie doszło do uchybień przy zwoływaniu Walnego Zgromadzenia w dniach 9 -11 kwietnia 2013 r. Na aprobatę zasługuje stanowisko tego Sądu o prawidłowości powiadomienia członków o zmienionym porządku obrad, co nastąpiło – zgodnie z twierdzeniami przedstawionymi w odpowiedzi na pozew – poprzez pisemne zawiadomienia

włożone do tzw. euroskrzynek, oraz poprzez włożenie do tych skrzynek biuletynu (...), w którym zamieszczono wykaz zgłoszonych projektów uchwał. Także na tablicach ogłoszeń w siedzibie pozwanej, na klatkach schodowych i na stronie internetowej pozwanej zostały zamieszczone stosowne ogłoszenia.

Powód w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie zanegował powyższego stanowiska pozwanej, stąd też zaistniała podstawa do przyjęcia, iż są to twierdzenia przyznane przez powoda. Zgodzić się należy z Sądem pierwszej instancji, iż opisane wyżej formy zawiadomienia członków były dopuszczalne, i zgodne zarówno z art. 8³ ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1222), jak i z § 72 ust. 1 statutu pozwanej.

Zasadnicza argumentacja apelacji w zakresie naruszenia art. 8³ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych dotyczy jednak kwestii zaniechania umieszczenia w porządku obrad wszystkich projektów uchwał przygotowanych przez członków spółdzielni. W tej kwestii pozwana prezentowała stanowisko, iż dotyczyło to tych projektów uchwał, których przedmiot nie wchodził w zakres kompetencji Walnego Zgromadzenia, co zostało szczegółowo wyjaśnione członkom spółdzielni w biuletynie (...) – w tym samym numerze, w którym został zamieszczony zmieniony porządek obrad Walnego Zgromadzenia.

Zgodzić należy się z poglądem, iż skoro przepis art. 8³ ust. 13 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nakazuje zarządowi przygotowanie pod względem formalnym i przedłożenie pod głosowanie na walnym zgromadzeniu projektów uchwał i poprawek zgłoszonych przez członków spółdzielni, to tym samym zarząd nie może wprowadzać do porządku obrad projektów uchwał dotyczących kwestii niemieszczących się kompetencji Walnego Zgromadzenia lub też naruszający porządek prawny. Poza wszystkim, nie sposób wywodzić, aby niewprowadzenie do porządku obrad wszystkich projektów uchwał przedstawionych przez członków spółdzielni mogło oznaczać taką nieprawidłowość zwołania Walnego Zgromadzenia, która skutkowałaby nieważnością uchwał ostatecznie podjętych na tym Zgromadzeniu.

Sąd Okręgowy nie dopuścił się także zarzucanego mu naruszenia art. 5 k.c.

Przepis ten nie może stanowić samodzielnej podstawy powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., II CSK 78/13, LEX nr 1415503), może co najwyżej stanowić formę ochrony przed roszczeniami uprawnionego realizującego swoje prawo.

W niniejszej sprawie, której przedmiotem jest ważność uchwał podjętych przez organ spółdzielni, nie sposób dopatrzeć się jakichkolwiek działań ze strony pozwanej, które mogłyby godzić w zasady współżycia społecznego, rozumiane jako zasady etycznego i uczciwego postępowania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 735/13, LEX nr 1545043, z dnia 14 października 1998 r., II CKN 928/97, OSN 199/4/75).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz art. 108 k.p.c. a także na podstawie § 10 ust. 1 pkt w zw. z §12 ust. 1 pkt. 2) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Sąd mimo trudnej sytuacji materialnej powoda korzystającego z całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., w sprawie nie zachodzi bowiem szczególnie uzasadniony wypadek, o jakim mowa w tym przepisie. Powód bowiem decydując się na wytoczenie kolejnego powództwa przeciwko pozwanej opartego na zbliżonych twierdzeniach co uprzednio wytoczone sprawy zakończone dla niego niekorzystnie winien liczyć się z obowiązkiem zwrotu kosztów przeciwnikowi.

SSA Małgorzata Zwierzyńska SSA Marek Machnij SSA Barbara Lewandowska